

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Reliquiis Et Veneratione Sanctorum. Titvlvs XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Idem.

Quamquam a pedagiorum exactionibus, tam jure canonico, quam civili regulariter merito sint damnatae: tantum tamen districtius ne ab ecclesiis & personis ecclesiasticis talia exigantur, prohiberi oportet, quanto si id fiat, major in detractionem reatus incurritur, & offensiva evidenter comprobatur. Cum igitur ecclesia ecclesiasticæque personæ ac res ipsarum non solum jure humano, quinimò & divino, à secularium personarum exactionibus sint immunes: constitutionem felicis recordationis Alexandri Papæ IV. prædecessoris nostri (qui statuit ecclesias & personas ecclesiasticas ad pedagia & gaudia penitus non teneri, nec ad exhibendum vel solvendum talia pro rebus suis propriis, quas non causa negotiandi deserunt vel deserri faciunt, seu transmittunt.) Volentes propter multorum insolentiam & abusum poenæ adminiculo adjuvare, adjicimus districtius inhibendo (contraria consuetudine quorumcumque, quæ dicenda est corruptela verius, non obstante) ut nec collegium, nec universitas, nec aliqua etiam singularis persona cuiuscunque sit dignitatis, conditionis aut status, à præfatis ecclesiis, aut personis, pro personis ipsi aut rebus prædictis talia exigat, vel extorqueat; per se vel per alium, suo nomine vel etiam alieno; aut eas ad hujusmodi persolvenda compellat. Qui vero contra fecerint, si personæ fuerint singulares, excommunicationis: si autem collegium vel universitas, civitatis, castri, seu loci alterius cuiuscunque, ipsa civitas, castrum vel locus interdicti sententias ipso facto incurrant: nec ab excommunicatione hujusmodi absolutionem vel interdicti relaxationem obtineant, donec exacta plenariè restituerint; & de transgressione satisfecerint competenter.

CAP. V.

Archiepiscopus visitare potest provinciam ac etiam iterare, licet suffraganei non sint negligentes: Et tunc confessiones omnium audiat, absolvet, & poenitentias imponere, h. d. Domini.

Idem.

Perpetuò d' declaramus edicto, Archiepiscopum posse, secundum tenorem constitutionis felicis recordationis Innocentii Papæ IV. prædecessoris nostri: super hoc edite, suam provinciam visitare liberè, licet non sint ejus suffraganei negligentes, & iterare visitationem eandem, ac procuraciones à locis recipere visitatis. Consuetudine (si qua forsan ab ipsis suffraganeis vel ab aliis allegatur) præmissis contraria non obstante. Potest etiam idem Archiepiscopus dum visitat confessiones subditorum suffraganeorum audire, ac absolvere contentes; & ipsis poenitentias injungere salutares.

DE CONSECRATIONE ECCLESIE VEL ALTARIS.

TITVLVS XXI.

CAP. VNIC.

Polluta ecclesia pollutum est cæmeterium illi contiguum, sed non remotum. Pollutio cæmeterii ecclesiam non pollutat, licet contigua existat. Polluto uno cæmeterio, aliud illi contiguum pollutum non est, licet per portam de uno in aliud detur ingressus, hoc dicit Dominicus.

a Vide conc. Lat. sub Alex. III. c. 22. & conc. Trid. Sess. 21. de ref. c. 20. b Ergo eat faciens probabit hoc sibi lueri, infra c. 2. de immuni. eccl. l. 1. cap. de vit. rez. not. Dom. & Phil. c. vide l. f. pu blicanus. s. rebus. ff. de publ. boni. d. vide conc. Trid. Sess. 24. de restr. c. 3. 4. à metropolitani verò dicitur intelligi qualiter hodie procedat dispositio hujus capituli.

Bonifacius VIII.

SI a ecclesiam pollui sanguinis effusione contingat, ipsius cæmeterium, si contiguum sit eidem, censetur esse pollutum: unde antequam reconciliatum fuerit, non debet in eo aliquis sepeliri: Secus si remotum fuerit ab eadem. Non sic quoque in casu converso sentimus, ut videlicet polluto cæmeterio (quamvis ecclesie contiguo) debeat ecclesia reputari polluta: ne minus dignum, majus, aut accessorium principale ad se trahere videatur. Non unum, sed plura cæmeteria esse noscuntur, quæ quamvis sibi coherentia, pariete tamen medio se junguntur. Ideoque violato eorum altero, alterum (licet de uno ad aliud per portam intermediam habeatur accessus) non propter hoc reputabitur violatum.

DE RELIQUIIS ET VENERATIONE SANCTORUM. TITVLVS XXII. CAP. VNIC.

Festa duodecim Apostolorum, quatuor Evangelistarum, & quatuor doctorum & confessorum ecclesie, scilicet Gregorii, Augustini, Ambrosii, & Hieronymi, sub officio duplici debent solemniter celebrari, Ioan. And.

Bonifacius VIII.

GLoriosus b Deus in sanctis suis, & in maiestate mirabilis, cujus ineffabilis altitudo prudentia nullis inclusa limitibus, nullis terminis comprehensa, recti censura iudicii celestia pariter & terrena disponit, etiam cunctos ejus ministros magnificet, altis decoret honoribus, & celestis efficiat beatitudinis possessores: illos tamen (ut dignis digna rependat) potioribus attollit insigniis dignitatum, & præmiorum uberiori retributione prosequitur, quos c digniores agnoscit, & commendat ingeniorum excellentia meritorum. Sic & alma mater ecclesia ejus sacra vestigia prosequens, & exemplo ducta laudabili, licet universos in regnis celestibus constitutos studiis honorare sollicitis & honoris effere præconiis non desistat: gloriosissimos tamen Christianæ fidei principes, athletas Dei electos, justos seculi iudices, lumina vera mundi, videlicet Christi redemptoris Apostolos numero duodeno contentos, qui viventes in carne prædictam ecclesiam suo precioso sanguine plantaverunt, ipsam erigendo sublimiter, & disciplinis sanctissimis dirigendo: Reverendissimos etiam patres virosque clarissimos quatuor Evangelistas Domini, per quorum diligentissima & fidelissima studia eidem ecclesie sacra Evangelia illuxerunt: Egregios quoque ipsius doctores ecclesie beatos Gregorium, qui meritis inlytus sedis Apostolicæ curam gessit, Augustinum & Ambrosium venerandos d. antistites, ac Hieronymum sacerdoti prædixit titulo, eximios confessores, summis attollere vocibus, laudibus personare præcipuis, & specialibus disponit honoribus venerari. Horum quippe doctorum perlucida & salutaria documenta prædictam illustrant ecclesiam, decorant virtutibus, & moribus informant: per ipsos præterea quasi luminosas ardentesque lucernas super candelabrum in domo Domini politas (errorum tenebris profugatis) totius corpus ecclesie tanquam sydus irradiat matutinam: eorum etiam secunda fecundia celestis irrigui gratia influente scripturarum anigmata referat, solvit nodos, obfutura discipulat, di-

a De materia hujus decretali, vide plene Turcrematum & alios in cap. ecclesie de consecrat. dist. 1. b Vide Chassanum in Catalogo gloria mundi, par. 3. considerat. 20. & multi sequentibus. c Vide text. 29. distinctione, ad hoc. Font. d. Alios reverendos.

biaque declarat: profundis quoque ac decoris illorum
 feruoribus ampla ipsius ecclesie fabrica velut gemmis
 vernantibus rutilat, & verborum elegantia singulari glo-
 riosius sublimata, coruscet. Ideoque circumspicte pru-
 dentia dicta sedis (quæ æstibus intenta salubribus, & o-
 peribus exposita pietatis, libenter exequitur, quæ sunt
 Dei) præmissa sollicitè digneque considerans, & debita
 mediacione perlustrans, ad divini nominis honorem &
 gloriam, exaltationem catholicæ fidei salutemque fide-
 lium, merito censuit, riteque providit, Apostolos, Evan-
 gelistas, & confessores eosdem in universali ecclesia ho-
 norificentia prioris impendiis attollendos: ut ab ea
 tantò propensius honorari sese sentiant, quanto ipsam
 præ cæteris excellentius illustrarunt. Nos itaque piis
 ducti consiliis, dignisque studiis excitati, nonnullos a
 prædecessores nostros Romanorum Pontificum (qui spec-
 ialis devotionis prosequentes affectum, aliquorum fe-
 sta sanctorum sub duplici ordinaverunt officio cele-
 branda) imitari sollicitè intendentes, eorundem Aposto-
 lorum, Evangelistarum & confessorum festivitates præ-
 cipuas (de fratrum nostrorum consilio & assensu) sub
 officio duplici per universas orbis ecclesias volumus, sta-
 tuimus, & præcipimus annis singulis perpetuis futuris
 temporibus solenniter celebrari.

nom, quæ acquisiverunt, tribuant & perlovant, vel
 extra manum suam ponant huiusmodi acquisita. Vo-
 lentes itaque super his omnibus (pro: expedit) sollicitè
 providere, totque temerariis auctibus congruis prædictis
 obviare, auctoritate Apostolica, præhabita cum fratribus
 nostris diligenti deliberatione, decernimus, non licere
 præfatis communibus, scabinis, & iis, qui in eis iurisdic-
 tionem temporalem obtinent, vel iustitiam imperantem
 exercent, tallias vel collectas seu exactiones quascuque
 ecclesiis vel personis ecclesiasticis imponere, vel exigere
 ab eisdem pro domibus, prædiis, vel quibuscunque pos-
 sessionibus ab eisdem ecclesiis, vel personis ecclesiasticis
 legitime hæctenus acquisitis, vel in posterum acquirendis,
 etiam si ipsæ ecclesie vel personæ, vel res huiusmodi sint
 intra illorum districtum vel territorium condite.
 Nec etiam liceat illis ipsas ecclesias vel personas ad di-
 strahendum vel alienandum, aut extra manum suam,
 ponendum, acquisita jam vel quæ deinceps acquirant,
 aliquatenus epartare.

CAP. II.

In ecclesiis dato humili ingressu debet orationibus missis: ec-
 clesiis clamoribus & seditionibus, consilio ut veritas laicorum &
 eorum publico parlamento, vana colloquia, organationes & mo-
 dum ac iudicij secularibus, & maxime excommunicationibus, &
 ordinariis, Dominicus.

Gregorius X. in generalis cons. Lugon.

DEER domum Domini & sanctitudinem, deier et cujus
 in pace factus est locus, ejus cultus ut cum deo
 veneratione pacificus. Sit itaque ad ecclesias humilis &
 devotus ingressus, sicut eis quæta conversatio, Deo gra-
 ta, insipientibus placita e, quæ considerantes non so-
 lum instruat, sed & reficiat. Convenientes ibidem no-
 men illud, quod est super omne nomen (a quo aliud sub
 celo non est datum hominibus, in quo laicos fieri cre-
 dentes oportet, nomen videlicet IESU & Christi, qui
 salvum faciet populum suum à peccatis eorum) exhibi-
 tione reverentia specialis attollant, & quod generatim
 scribitur e, ut in nomine IESU omne genu flexum,
 singuli singulariter in seipsis implentes (præcipue dum
 aguntur missarum sacra mysteria) f. gloriosam illud
 nomen quodcumque recolitur, stentat genua terra
 sui, quod vel capitis inclinatione referunt; amantur
 in locis eisdem intentis præcordiis sacra solemniter
 orationibus insistant, nullis in locis eisdem
 tibus cum pace ac quiete vota convenit celebrari, sed
 tionem exeiret, conclamationem movere, organationem
 committat. Cessent in locis illis universitates & loca-
 cietatum quarumlibet concilia g. conciones & publica
 parlamenta. Cessent vana, & multo forma facta &
 prophana colloquia. Cessent confabulationes quibus-
 bet. Sint postremo quæcumque alia, quæ divinum pol-
 lunt turbare officium, aut oculos divine majestatis offen-
 dere, ab ipsis profors extranea: ne ubi peccatorum venia
 postulanda, ibi peccandi detur occasio, aut depre-
 hendantur peccata committi. Cessent in ecclesiis ta-
 rumque coemeteriis negotiationes, & præcipue man-
 narum ac fori cuiusvis unque tumultus, omnis in eis secularium
 iudiciorum strepitus conquiescat, nulla inibi causa
 per laicos, criminalis maxime, agitur, sint loca eadem
 à laicorum cognitionibus aliena.

DE IMMUNITATE & ECCLESIAARVM, COEME-
 TERIORVM, ET ALIORVM LOCORVM RELI-
 GIOSORVM.

TITVLVS XXIII.

CAP. I.

Seculares potestates ab ecclesiis vel ecclesiasticis personis tal-
 bias vel exactiones pro rebus vel possessionibus acquisitis vel ac-
 quirendis exigere non præsumant: nec eos compellere ad ipsas di-
 strahendum, vel extra manum suam ponendum. hoc dicit, Joan.
 And.

Alexander III.

QVia e nonnulli habentes temporale dominium,
 vel potestatis gerentes officium secularis, libertatem
 & immunitatem ecclesiasticam lædere ac
 minue: etanquam honoris & privilegij ecclesiarum invadi-
 tum moliantur: expedit, quòd per diligentiam & auctori-
 tatem sedis Apost. (quæ curam habet ecclesiarum omnia
 & tutelam) contra talium ausus & conamina opportu-
 num remedium apponatur, ut ecclesie ipsæ in plenitudi-
 ne juris sui & libertatis integritate latentur d, ac dete-
 stabilis malignorum audacia, & insolentium nefaria re-
 meritis propulsetur. Sanè intelleximus, quòd in regno
 Francie, communis, scabinij, seu consules & alii domini
 temporales, & ii, qui jurisdictionem in ipsis communis,
 civitatibus, castris & villis temporalem exercent, vel qui-
 bus in illis commissa est executio iustitiæ secularis, mole-
 lesti sunt nimium ecclesiis super pluribus, & infestis: &
 inter cætera nitantur & student, ut illis collectas e &
 tallias & alia huiusmodi eadem ecclesiis prætextu bo-

a Al. ita: nonnullos prædecessorum nostrorum Romanorum
 Pontificum, &c. b vide conc. Trid. sess. 23. de reformat. c. 26. ubi pri-
 vilegia & immunitates ecclesiarum & personarum ecclesiastica-
 rum innovantur & confirmantur. c vid. conc. Lat. sub Alex. III.
 c. 15. & conc. Lat. sub Leone X. sess. 9. ut. de reformat. 5. etiam à iure.
 d alias locentur. e Vide Arch. consil. 98. incip. super dicto
 dubio. Dec. consil. 496. incip. in causa domini. & Lat. consil. 83. incip.
 diste prædica. volum. 3.

Locorum ordinariis exequi debent hinc contenta: & sententia in
 ecclesiis habita sunt nulla: & contra facientes puniri debent, h. d.
 Dominicus.

Ordinariis locorum hoc faciant observari: suadentis

a Secularem legitur constanter in vasis. b Phil. 30.
 & 71. c Alias, placida. d vide beatus Chrysostomus
 super c. 1. Epist. Pauli ad Galatas. e Philipp. 3. alias, mi-
 nisteria. g al. consilij. suadentis.

